biBUła

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 9/2015 (96)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

informacje
..... Elektroniczne zamawianie zbiorów w kolejnych Bibliotekach Zakładowych
..... Lato z książką
..... Polska cyfrowa

leksykon BUŁ
..... SSK

ludzie książki
..... Arthur Conan Doyle

nowości książkowe

INFORMACJE

Elektroniczne zamawianie zbiorów w kolejnych Bibliotekach Zakładowych

Wzrasta liczba bibliotek zakładowych Uniwersytetu Łódzkiego w których wdrożono elektroniczną rejestrację wypożyczeń i zamawianie zbiorów w systemie bibliotecznym. We wrześniu bieżącego roku dołączy do tego grona Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki oraz Biblioteka Fizyczna, obie znajdujące się w bliskim sąsiedztwie BUŁ. Przygotowania do wdrożenia modułu udostępniania i szkolenia bibliotekarzy bibliotek wydziałowych w zakresie jego obsługi rozpoczęto już w maju. Jednak szczegółnie intensywne prace konfiguracyjne związane z dostosowaniem systemu bibliotecznego do nowych wymagań i integracji parametrów udostępniania wszystkich bibliotek z zasadami dotychczas obowiązującymi w systemie Symphony, zaplanowano na okres zamknięcia BUŁ dla czytelników, w pierwszych dwóch tygodniach sierpnia. Możliwość korzystania w pełni z wprowadzonych udogodnień zależy od indywidualnych decyzji organizacyjnych bibliotek wydziałowych, jednak należy się spodziewać, że już wkrótce staną się one dostępne dla czytelników.

Nowe usługi obejmują zamawianie zbiorów i elektroniczną rejestrację wypożyczeń w zakresie zgodnym z wymaganiami każdej z bibliotek oraz przypomnienia o terminie zwrotu książek wysyłane pocztą elektroniczną (niezbędne jest podanie przez czytelnika aktualnego adresu e-mail pracownikowi biblioteki lub samodzielna aktualizacja tych danych po zalogowaniu na konto biblioteczne). Wdrażanie elektronicznej rejestracji wypożyczeń i zamawiania zbiorów rozpoczęto w Bibliotekach Zakładowych UŁ w 2009 roku. W ciągu 6 lat moduł udostępniania uruchomiono w Bibliotece Wydziału Nauk o Wychowaniu (2009), w Bibliotece Geograficznej (2010), w Bibliotece Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, Bibliotece Wydziału Prawa i Bibliotece Wydziału Zarządzania (2011), w Bibliotece Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych (2013), w Bibliotece Wydziału Matematyki i w Bibliotece Fizycznej (2015).

(Mariola Augustyniak)

Lato z książką

W upalne dni lata 2015 r., 20-23 sierpnia w Sopocie odbyła się czwarta edycja Festiwalu **"Literacki Sopot"**. Organizatorzy to Miejska Biblioteka Publiczna oraz Miasto Sopot. Projekt, kierowany zarówno do dorosłych, jak i do dzieci koordynowała Marta Czarnecka. Celem imprezy była promocja literatury i czytelnictwa wśród mieszkańców Trójmiasta oraz turystów odwiedzających Sopot. Na cztery dni miasto zmieniło się w literacki kurort, a różne jego zakątki tętniły rytmem literackich spotkań, warsztatów i dyskusji. Podczas Festiwalu wspólnie czytano literaturę, oglądano filmy, uczestniczono w targach książki oraz w wydarzeniach z pogranicza literatury i innych dziedzin sztuki.

Tematem wiodącym czwartej edycji Festiwalu była literatura czeska. W związku z tym do Sopotu przyjechało kilkunastu przedstawicieli współczesnej literatury naszych południowych sąsiadów, m.in. Radka Denemarkova, Petra Hulova, Jan Novak i Jaroslav Rudis.

W piątek 21 sierpnia, z okazji przypadającej rocznicy inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację, odbyła się dyskusja pt. "Sowiecz w Pradze" na temat książki *Inwazja na Czechosłowację 1968*. Perspektywa rosyjska z udziałem autora Josefa Pazderka oraz historyków Petra Blazek i Nikity Petrov. W programie czterodniowego Festiwalu miały miejsce także inne debaty, takie jak: "Czemu kręcą nas Czesi?" z udziałem Kamy Margielskiej, Julii Różewicz i Mariusza Szczygła, "Nieznani czescy mistrzowie - kogo jeszcze nie znamy?" wokół książki *Rozmowy z T.G. Masarykiem*, w której uczestniczyli Radka Denemarkova, Leszek Engelking, Andrzej Jagodziński i Petr Janyska, "O etyce w polityce. Karta 77 i Solidarność" z udziałem Józefa Piniora, Michaela Zantovskiego i Aleksandra Kaczorowskiego.

W siedzibie Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie odbyła się polska premiera, w formie czytania, najnowszego dramatu Petra Zelenki *Job interviews*, przetłumaczonego z języka czeskiego przez Krystynę Krauze. Tekst sztuki czytali trójmiejscy aktorzy, a następnie autor spotkał się z czytelnikami. Zainteresowani mogli uczestniczyć również w warsztatach pt. "Czechy. Scenariusz jako gatunek literacki" z udziałem Petra Zelenki i Jiriego Menzla.

W ramach Festiwalu "Literacki Sopot" odbyły się spotkania z polskimi pisarzami i historykami, m.in. Ewelną Karpacz-Oboładze, Angeliką Kuźniak, Piotrem Oseką, Filipem Springerem, Małgorzatą Szejnert i Mariuszem Urbanek. Kurort odwiedzili tegoroczni nominowani do Nagrody Nike: Wioletta Grzegorzewska, Piotr Nestorowicz i Magdalena Tulli oraz laureat Nagrody Literackiej im. Ryszarda Kapuścińskiego - Michał Olszewski. Ważnym wydarzeniem Festiwalu okazało się spotkanie z Hanną Krall, Wojciechem Tochmanem i Mariuszem Szczygłem w związku z premierą książki Krall.

Jak co roku, w ramach "Literackiego Sopotu" można było obejrzeć spektakl teatralny oraz posłuchać koncertu. W Dworku Sierakowskich Paweł Passini wystawił sztukę "The Hideout/Kryjówka", a w klubie Sfinks 700 wystąpił Kafka Band, w składzie Jaromír 99 i pisarz Jaroslav Rudis oraz czescy muzycy. Kafka Band to projekt literacko-muzyczny powstały z inspiracji komiksową adaptacją *Zamku* Franza Kafki.

W ubiegłym roku tematem przewodnim sopockiego festiwalu była literatura rosyjska, dwa lata temu - skandynawska i islandzka, a pierwsza edycja poświęcona była polskiemu reportażowi.

Więcej informacji: www.literackisopot.pl

(oprac. Marzena Kowalska)

Polska cyfrowa

Cywilizacja cyfrowa staje się faktem. Przyzwyczailiśmy się wszyscy do, wydawałoby się, powszechnego Internetu i dostępu do ciągle się powiększającej się liczby e-usług. Chętnie korzystamy ze wszystkich udogodnień, jakie daje przeciętnemu użytkownikowi cyfryzacja naszego życia. Niestety dostęp ten nie jest do końca powszechny i jednakowy na terenie całej Polski. By było to możliwe niezbędne są środki finansowe na realizacje zadań związanych z cyfryzacją kraju. Wielką pomocą okazało się nasze członkowstwo w Unii Europejskiej (UE) i możliwość dofinansowania zadań związanych z wykorzystywaniem technologii informacyjnych (IT), a w szczególności cyfryzacji.

Już od samego początku naszego członkowstwa w UE, dzięki Funduszom Europejskim, Polska rozwija się szybciej i nadrabia stracone lata. Budżet UE ustalany jest w siedmioletnim cyklu. Jednocześnie wyznaczane są zasady działania poszczególnych Funduszy. W trakcie ustalania aktualnego budżetu UE Polska zaproponowała stworzenie nowego programu pomocowego (programu operacyjnego) - Polska Cyfrowa.

Zważając na ciągle rosnące możliwości IT Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju przygotowały program operacyjny Polska Cyfrowa PO PC 2014-2020. Zyskując aprobatę dla tych celów otrzymaliśmy dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 2 255,6 mln euro. Na specjalny program Polska Cyfrowa w latach 2014-2020 ze środków unijnych mamy do dyspozycji osiem miliardów złotych. Niezbędny jest również wkład krajowy, więc ogółem daje to kwotę ponad 10 miliardów złotych na cyfryzację kraju realizowaną w trzech osiach priorytetowych:

1. dostęp do szybkiego Internetu
2. e-usługi (E-Administracja i otwarty rząd)
3. kompetencje cyfrowe Polaków (cyfrowa aktywizacja społeczeństwa).

Przewidziana jest również czwarta oś priorytetowa tzw. pomoc techniczna dla wsparcia procesu zarządzania i wdrażania programu.

Beneficjentami owego projektu są zarówno jednostki administracji rządowej wraz z jednostkami podległymi, jak i jednostki naukowe, państwowe organizacje kultury, organizacje pozarządowe, a wreszcie i przedsiębiorstwa. Kwota do wykorzystania jest ogromna, toteż by mądrze wydać unijne pieniądze, niezbędna pozostaje ścisła współpraca administracji państwowej z partnerami z różnych obszarów - organizacjami pozarządowymi, samorządami, inwestorami.

Nadrzędnym celem PO PC 2014-2020 jest wykorzystanie potencjału cyfrowego do poprawy jakości życia społeczeństwa. W latach 2007-2013 działały już programy wspierające cyfryzację m.in. Kapitał Ludzki i Innowacyjna Gospodarka. Obecnie chodzi o coś więcej, czyli kompleksową cyfryzację składającą się z usług i zasobów w sieci, ale także dostęp do Internetu i rozwój umiejętności Polaków, pozwalające wykorzystać zarówno dobrodziejstwo cyfryzacji, jak i prorozwojowe możliwości stworzone przez IT.

Końcowym celem obecnych działań jest poprawa jakości życia w naszym kraju, zniesienie różnic pokoleniowych tak, by każdy Polak potrafił korzystać z Internetu, sprzętu komputerowego, telefonów komórkowych i różnych urządzeń teleinformatycznych.

Program operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 ma więc zapewnić powszechny dostęp do szybkiego Internetu, nowoczesnych i przyjaznych e-usług publicznych oraz rozwoju cyfrowych umiejętności społeczeństwa.

źródło: https://mac.gov.pl/projekty/polska-cyfrowa-po-pc-2014-2020

(oprac. Renata Osiewała)

LEKSYKON BUŁ

Samodzielna Sekcja ds. Komputeryzacji

Samodzielna Sekcja ds. Komputeryzacji jest jednostką organizacyjną odpowiedzialną za wdrożenie zintegrowanego systemu bibliotecznego Horizon w BUŁ. Powołana do życia od 1 maja 1996 roku, początkowo liczyła 3,5 etatu. W jej skład wchodzili: administrator zintegrowanego systemu bibliotecznego - kierownik Sekcji, 2 informatyków (1 + 0,5 etatu), jeden starszy bibliotekarz.

Skład osobowy SSK zmieniał się na przestrzeni lat, zarówno jeśli chodzi o administratora zintegrowanego systemu bibliotecznego, jak pozostałych pracowników - bibliotekarzy i informatyków, jednak liczebność tego zespołu nie ulegała radykalnej zmianie. W latach 1997-2005 SSK liczyła 5 osób (4,5 etatu), w tym administrator systemu - kierownik Sekcji, 1 starszy bibliotekarz, 3 informatyków. W marcu 2006 roku nastąpiło zwiększenie stanu zatrudnienia o dwa etaty - informatyka i starszego bibliotekarza. Stało się to konieczne ze względu rozbudowę systemu informatycznego BUŁ, wdrożenie nowych funkcjonalności zintegrowanego systemu bibliotecznego i włączenie się do współkatalogowania coraz większej liczby bibliotek zakładowych UŁ. W składzie osobowym liczącym 6,5 etatu SSK pracuje do dnia dzisiejszego. Od października 2006 roku informatycy pracują w trybie dwuzmianowym. Dzięki temu przez cały czas otwarcia biblioteki dla czytelników zapewniona jest pomoc w zakresie działania i obsługi urządzeń wchodzących w skład infrastruktury informatycznej BUŁ.

Do podstawowych obowiązków SSK należy:

- wdrożenie zintegrowanego systemu bibliotecznego, migracje do jego kolejnych wersji, uruchomienie nowych modułów i funkcjonalności oraz merytoryczne przygotowanie pracowników BUŁ i bibliotek zakładowych UŁ do pracy w systemie,
- koordynacja współpracy miedzy BUŁ i bibliotekami zakładowymi UŁ w zakresie komputeryzacji procesów bibliotecznych i tworzenia wspólnej bazy katalogowej,
- dbałość o przestrzeganie procedur i zasad współpracy z Nukatem w BUŁ i bibliotekach zakładowych UŁ,
- prowadzenie Biblioteki Cyfrowej UŁ,
- obsługa interfejsu do prezentacji cyfrowych katalogów kartkowych BUŁ,
- szkolenie pracowników biblioteki w zakresie obsługi komputera, korzystania z Internetu i obsługi dodatkowych programów usprawniających przebieg procesów bibliotecznych
- administracja i rozbudowa lokalnej sieci BUŁ (LAN),
- konfiguracja i zarządzanie lokalną siecią bezprzewodową,
- zarządzanie bezpieczeństwem sieci,
- administrowanie serwerami.

Pracownicy SSK biorą udział w konferencjach i warsztatach związanych z zakresem swojej działalności oraz w szkoleniach podnoszących kwalifikacje . W latach 2001-2015 uczestniczyli w 25 konferencjach i warsztatach, wygłaszając 12 referatów. Wszyscy pracownicy mają ukończone studia magisterskie, a w przypadku studiów innych niż bibliotekoznawcze lub informatyczne, również kierunkowe studia podyplomowe.

(Mariola Augustyniak)

LEKSYKON - dotychczas opracowane hasła

LUDZIE KSIĄŻKI

Arthur Conan Doyle - lekarz, który został pisarzem

7 lipca 2015 minęła 85. rocznica śmierci tego znanego pisarza powieści kryminalnych, historycznych i fantastyczno-naukowych, masona i spirytysty Arthur Ignatius Conan Doyle urodził się 22 maja 1859 r. w arystokratycznej rodzinie w Edynburgu. Ukończył studia medyczne, kilka lat pracował jako lekarz okrętowy, by następnie objąć praktykę chirurgiczną na angielskiej prowincji.

Przygodę z pisaniem rozpoczął z dość prozaicznej przyczyny - potrzebował dodatkowego źródła dochodu, a zręczność w operowaniu słowem i tworzeniu przykuwającej uwagę fabuły, wprowadziły go na ścieżkę literatury. Początkowo pisywał krótkie opowiadania do niewielkich londyńskich pism, otrzymując za nie drobne kwoty. Z czasem zapragnął odnieść sukces, co dla niego było jednoznaczne z uzyciem własnego nazwiska na okładce. Wówczas wykreował postać genialnego detektywa, obdarzonego bystrym, analitycznym umysłem. Nazwał go Sherlock Holmes. O jego przygodach opowiadał zaś wierny towarzysz John H. Watson. Dziś te nazwiska znane są na całym świecie i trudno uwierzyć, że pierwotnie bohaterowie mieli nazywać się Sheridan Hope i Ormond Sacker. Pierwowzorem Holmesa był chirurg z Edynburga Joseph Bell, który na podstawie obserwacji szczegółów dochodził do zaskakujących, i jednocześnie bardzo trafnych, wniosków, na temat zwyczajów i losów ludzi, których spotykał po raz pierwszy w życiu. Historyczka Angela Buckley, twierdzi natomiast, że postać Sherlocka Holmesa, była wzorowana, na oficerze policji z Manchesteru o nazwisku Jerome Caminada, który zyskał sławę dzięki błyskotliwemu rozwiązaniu wielu ówczesnych zagadek kryminalnych. Swoje tezy autorka opisała w książce pt.: The Real Sherlock Holmes. W postaci Watsona, wielu czytelników upatruje alter-ego samego autora.

Para bohaterów pojawiła się po raz pierwszy w *Studium w szkarłacie* (1887), a następnie w *Znaku czterech* (1890). Po nich powstały kolejne opowiadania, publikowane od 1891 r. w londyńskim piśmie "The Strand Magazine". Autor zaczął dostawać liczne listy z prośbami o pomoc w rozwiązaniu prawdziwych zagadek kryminalnych. Okazało się, że radził sobie z tym zaskakująco dobrze. Wyjaśnił m.in. sprawę George'a Edalji'ego - prawnika pochodzącego z rodziny imigrantów z Indii, oskarżonego o okaleczanie zwierząt hodowlanych w Staffordshire. Stanął też w obronie Oscara Slatera, skazanego na dożywocie za zamordowanie bogatej starszej pani z Glasgow wyłącznie na podstawie poszlak. Doyle wytykał policjantom, że opierają się na plotkach, ignorując fakty. Pisarza proszono też o pomoc w rozwiązaniu zagadki śmierci księcia Władysława Druckego-Lubeckiego, nie udzielił jej jednak. Popularność Sherlocka Holmesa z czasem stała się dla autora męcząca. Chciał on zająć się poważniejszą twórczością, którą uważał za swoje powołanie. W końcu zdecydował się na ostateczne rozwiązanie - uśmiercił Holmesa w *Ostatniej zagadce* (1893). Stworzył wtedy powieść fantastyczno-naukową *Zaginiony świat* oraz dzieło *Nowe objawienie, czyli co to jest spirytyzm*, ale nie zyskał przychylności czytelników. Próbował również wznowić praktykę lekarską, wyjechał nawet do Wiednia, by się dokształcić, a po powrocie przeniósł do Londynu. Bez powodzenia - pacjenci nie przychodzili. Czytelnicy domagali się powrotu Sherlocka Holmesa. Wkrótce do ich głosów dołączyli wydawcy. Ostatecznie pisarz skapitulował i napisał kolejne przygody detektywa, tworząc jedną z najpopularniejszych sag w historii literatury.

Oprócz pisania Doyle'a fascynował spirytyzm - do tego stopnia, że w 1920 r. napisał artykuł "naukowy", w oparciu o fałszywe zdjęcia wróżek, zrobione przez dwie dziewczynki. Naraził się tym na śmieszność w oczach opinii publicznej. Różnice poglądów on istnienie zjawisk paranormalnych doprowadziły do spory pisarza z iluzjonistą Harrym Houdinim i ostatecznie spowodowały zerwanie ich wieloletniej przyjaźni. Trzeba jednak zaznaczyć, że Doyle miał duży wkład w rozwój literatury spirytystycznej. Napisał m.in. The History of Spiritualism (1926), zajmował się też przekładami. Otworzył nawet księgarnię, w której sprzedawał jedynie książki o spirytyzmie, ze swojej własnej kolekcji. W 1902 r. król Edward VII przyznał Doyle'owi tytuł szlachecki. Nie stało się to jednak za sprawą opowiadań o Sherlocku Holmesie. Wyróżnienie to było wyrazem uznania dla działalności politycznej pisarza.

Arthur Conan Doyle zmarł 7 lipca 1930 r. na atak serca, a jego ostatnie słowa skierowane do żony brzmiały: "Jesteś wspaniała". Choć znałem Doyle'a Sherlock Holmes stanął mu drodze do realizacji prawdziwego powołania, to jednak właśnie dzięki niemu pisarz na stałe zapisał się na kartach historii. Sherlock Holmes jest wciąż żywy i powraca w niezliczonych realizacjach pozaliteraturowych, sprawiając, że pamięć o jego twórcy nie przemija.

(Anna Rutkowska)

-->

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

POLSKIE

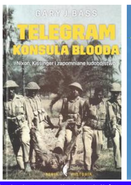

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6350002. Wydawca Biuletynu BiBUła jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 9/2015 (96) napisz do bibuły